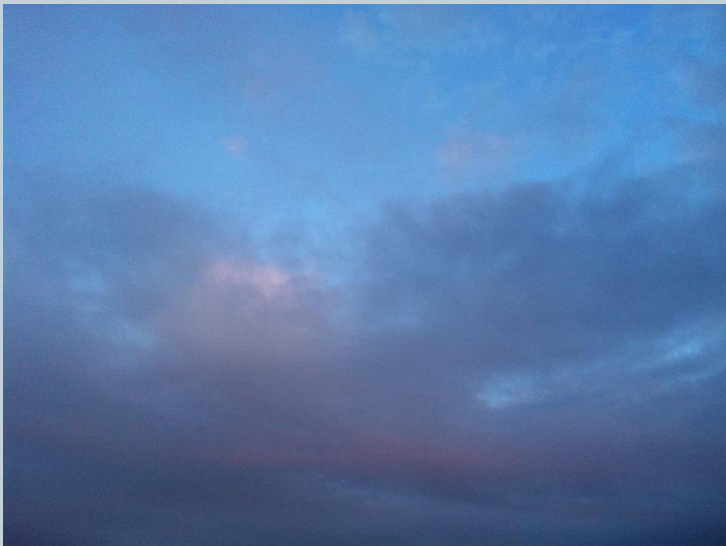

Studiegrupper

Samarbejde og facilitering

ANNE KATRINE RASK

Nysgerrighed

blev til et
spørgsmål,

som blev til en
undersøgelse,

som blev til et
svar,

som blev til en
praksis,

som blev til en
bog.

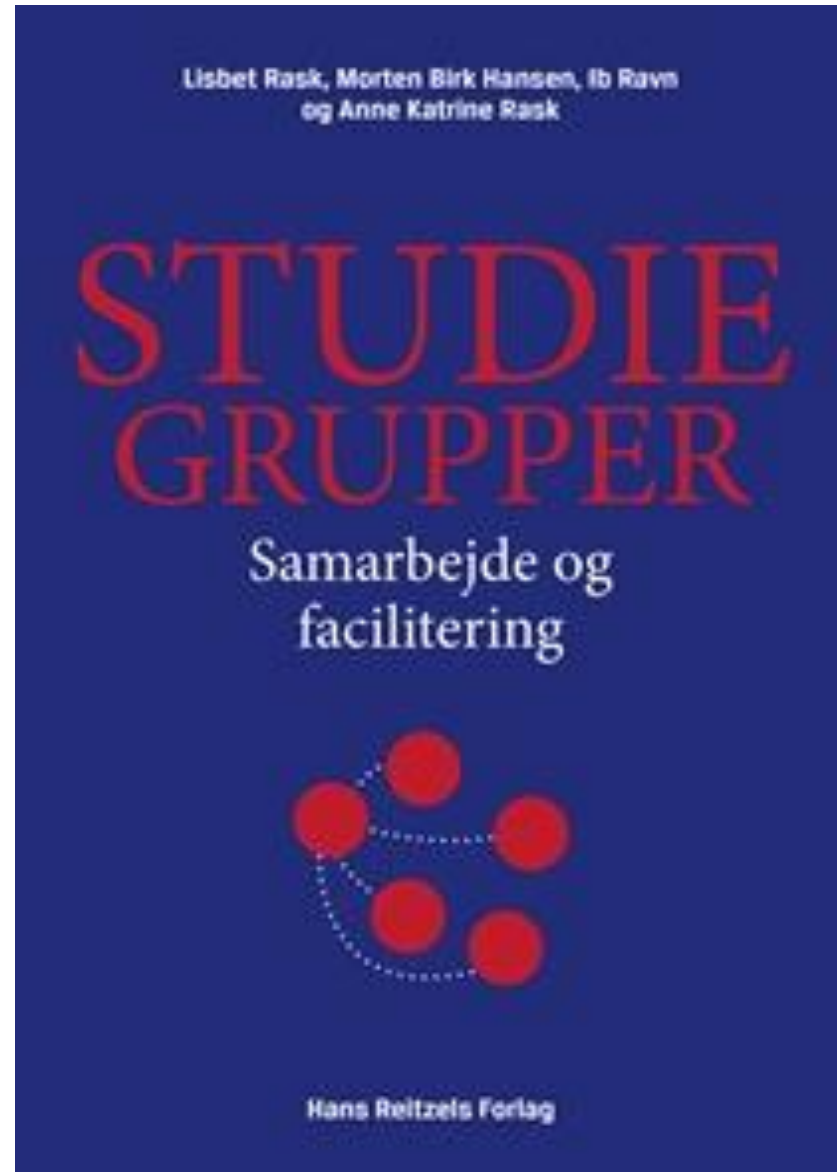
- Hvordan hjælper man de studerende?
- RUC og Aalborg Universitetscenter
- Fire års praksis på UCC's læreruddannelse
- Et halvt år med mig som føl
- Et halvt år med kontakt til forfattere og forlag og planlægning af skriveprocessen
- Et halvt år med at skrive bogen
- Motto: "Nede på tanken" – vi skal kunne sige det på fire minutter til en fremmed, der tanker sin bil, mens vi tanker vores

Det blev en bog

Find den her.:

<http://hansreitzel.dk/Organisation-og-Ledelse/Studiegrupper/9788741268163>

Vi skrev bogen

Lisbet Rask

Morten Birk
Hansen

Ib Ravn

Anne Katrine
Rask

[https://www.youtube.com/
watch?v=p6KGkjImYXY](https://www.youtube.com/watch?v=p6KGkjImYXY)

- Mød alle forfatterne

Årsager og løsninger

- **Årsager til problemer i studiegruppen:**
”god gruppe = god kemi”
- **Løsning på problemer i studiegruppen:**
professionaliser samarbejdet med professionelt sprog og faciliterings-greb

To måder at se på studiegrupper

Faglig gruppe	Social gruppe
Professionel relation	Privat relation
Gode greb og teknikker	God kemi, enighed, fælles værdisæt
Hvordan vi HANDLER	Hvordan vi FØLER
Hvad vi GØR	Hvad vi ER
Professionel fagkultur	Privat intimitetskultur

Hvor er forklaringen?

S.13

Enkeltpersoner

- ”Det er fristende at forenkle det komplekse gruppearbejde ved at finde forklaringer på problemer hos enkeltpersoner.
- Derved gøres den enkelte ansvarlig for noget, der faktisk er en følge af *gruppens* måde at gøre tingene på.

Hvor er forklaringen?

s. 13

Individualitets-
forståelserne

og de private
strategier

- Når samarbejdet i studiegruppen ikke fungerer, bruger vi individualitetsforståelserne til at give mening.
- Og når vi kun har de private strategier til at tackle vanskelighederne i fællesskabet med, ender det ofte med, at en eller to studerende bliver gjort til årsagen til gruppens vanskeligheder”.

Margina- lisering

S. 20

- Marginaliseringsproces er, når man som studerende føler sig kørt ud på et sidespor, fordi ens arbejde ikke tillægges nogen værdi af de medstuderende.
- Det er en udsat position at stå i, når de andre skal kunne lide en.

At blive kørt ud på et sidespor

10

25-02-2019

Stereotyper

s. 21

- To stereotyper i den dårligt fungerende studiegruppe: **Den dovne hund** og **den onde diktator**.
- Joakim og Frederikke er begge studerende, der tager deres uddannelse seriøst.
- De deltager i undervisningen, forbereder sig godt, er motiverede og vil gerne gøre sig umage med deres uddannelse.
- De vil gerne bidrage til gruppens produkter og processer.
- Alligevel oplever de marginalisering som den dovne hund og den onde diktator.

Pludselig bliver jeg opmærksom på, at der kører rygter om mig og en af de andre. Der går rygter om, at vi er nogle dovne hunde, der ikke vil lave noget som helst. Og så står vi pludselig i en situation, hvor det her rygter kan hvile på os i forbindelse med, at vi skal til at danne nye grupper; vi vil stå med det her store stempel 'doven hund, vil ikke arbejde' – og det er jo ikke ligefrem et salgsmærke for en person, man vil være i gruppe med.

- **Den dovne hund**

Det hele blev for meget for mig i den første studiegruppe. Men det var, fordi jeg rigtig gerne ville have, at det produkt, vi skulle lave, blev så godt som muligt. Og dét endte med at spænde fuldstændig ben for mig. Jeg kunne nærest ikke overskue at gå på seminariet mere, hvortil en af mine medstuderende siger til mig: ”Jamen jeg synes faktisk at du er sådan en slags mean dictator”. Jeg var bare hende, der uddelegerede arbejdet, og når de så kom og afleverede til mig, var det ikke godt nok alligevel. Som om jeg skulle bestemme over dem.

- **Den onde diktator**

To årsager

S. 29

Man kan yde meget lidt af to årsager

- Personlige årsager – man er ikke uddannelsesparat, og **man skal hjælpes ud** af uddannelsen (en periode).
- Gruppedynamiske årsager – man er blevet marginaliseret, og **gruppen skal lære faciliteringsgreb**.

**Tal
professionelt**

**Handl
professionelt**

S. 40

- Der er brug for et professionelt sprog og professionelle greb i en professionel studiegruppe.

Den demokratiske tradition

S. 43

- I den demokratiske tradition uden styring eller struktur på gruppens samarbejde vil det ofte være dem, der har let ved at formulere sig, og som ikke har svært ved at tage deres plads, der kommer til at dominere samværet.

Den demokratiske tradition

S. 43

- De andre kommer til at indtage en tavs og marginal rolle som dem, der sjældent bidrager.
- Derved kan den demokratiske tradition producere marginalisering.

Facilitering

S. 44

- Facilitering er den tredje vej (mens autoritær ledelse og demokratisk ledelse er den første og anden).
- Facilitering er at gøre det let for en forsamlet gruppe mennesker at udrette det, de gerne vil.

Facilitator leder samtaalen

S. 45

- Facilitator faciliterer samtalen mellem mennesker i møde, så den skrider ubesværet fremad, og så gruppedeltagerne bliver enige om at skabe noget, der er vigtigt for dem.

Samtalens form

S. 49

- **Samtalens form** er blot det middel, vi bruger for at nå målet. Facilitator er den person, der hele tiden er opmærksom på **samtalens form**. Facilitator kan rette **samtalens form** til, så den kommer til at tjene målet med indholdet – så gruppen når det, gruppen gerne vil udrette.
- **Facilitator** behøver ikke være fagligt foran. **Facilitator** skal blot vide, hvor arbejdet skal bevæge sig hen ifølge den aftale og plan, som gruppen har lagt sammen.

Regulér trafikken

S. 51-52

- En facilitator guider en gruppes samtale ved hjælp af venlige anmodninger og vejledende spørgsmål.
- En facilitator sætter mødet i gang og regulerer trafikken i løbet af de 10-15 minutter, et oplæg og den efterfølgende snak tager. Det kan lyde af megen styring, men det er fint, at facilitator fra starten demonstrerer, at hun har styr på mødet, og at det skal foregå ordentligt.
- Facilitator afbryder venligt de meget talende i gruppen.

En venlig
arm i ny
og næ er
nok

”Wonderful
Copenhagen”

Mere Ib Ravn

Her er link til
"Virkeligheden som
symfoni" om "Flux"

<http://www.ibravn.dk/2252-virkeligheden-som-symfoni.htm>

En lidt bedre
underbygget version af
samme argument ligger
her, med vægten på det
holistiske: "Distribueret
orden: En rationel
helhedsbeskrivelse?":

<http://www.ibravn.dk/2214-distribueret-orden.htm>

Ib Ravn

- brug talent
- yd bidrag
- skab værdi
- gør det sammen

Hør det her:

<https://www.radio24syv.dk/programer/croque-monsieur/13365075/videnskabsteoretiker-ib-ravn-bla-ost-fra-auverne/>

Studie- gruppe- mødets faser

S. 57

Studiegruppemødets faser

1. Forberedelse: udrette-dagsorden
2. Minutterne før mødestart: inde eller ude? Inddrag dem ude!
3. Mødets start – til tiden
4. Opfølgning på aftaler fra forrige møde
5. Facilitering af opgaveskrivning
6. Fordeling af opgaver
7. Konklusion og afslutning af mødet
8. Evaluering af studiegruppens møder

Udrette- dagsorden

S. 59

Møde i studiegruppen torsdag d. 4. september 20XX				
Facilitator: Sonja				
Emne	Hvad skal vi udrette?	Proces	Tid	Beslutning: Hvem gør hvad?
1. Sidste mødes aftaler	Vi skal sikre, at vi alle har gjort det, vi aftalte sidst.	Runde hvor alle melder ind.	5	[Anders tegner sin figur 3 om. Ellers alt fint]
2. Kapitel 4 i Illeris	Vi skal høre Annes oplæg om kapitlet og fatte Illeris' trekant.	Oplæg og tavs refleksion over tre vigtige pointer, som vi hører i runde bagefter.	30	[Tre vigtige pinde: Socialt, kognitivt, affektiv passer med vores X, Y og Z]
3. Vores afsnit 2	Vi skal finde en disposition til afsnit 2 i vores opgave og bede nogen skrive udkast.	Fri (faciliteret) snak.	50	[Vi enedes om en disposition, som Sofie skriver et par sider på]
4. Næste gang	Vi skal finde ud af, hvad vi skal lave til de næste 2-3 mødegange.	Parvis afklaring, som vi plukker fra bagefter.	10 +	[Vi skal lave A, B og C]
5. Udtjek	Afslutte i god ro og orden, eller ekstra luft.		10	[Yah!]

Processer til inkludering og afveksling

S. 81-103

Hovedpointe:

Drop plenum-samtalen

- Tal parvist
- Lyt og byt – facilitator tager tid
- Aktiv lytning
- Tavs refleksion
- Fællesskrivning
- Lynrunde
- Pluk
- Udbytte med kvittering
- Introducer en proces
- Fokuser diskussionen
- Tal venligt og professionelt
- Styr form og tid diskret

Processer til inkludering og afveksling

27

Introducer
en proces

Tegn
din
forståelse
af
teorien

Fællesskrivning

Pluk

Aktiv
lytning

Lyt og byt –
facilitator
tager tid

Fokuser
diskus-
sionen

Udbytte
med
kvittering

Lyn-
runde

Tavs
refleksion